MODULEBESCHRIJVING

# AI als spiegel: betere antwoorden beginnen bij onze vraag

Adaptieve module | ~20 min

Tegenover artificiële intelligentie (AI) schommelen we tussen fascinatie en angst, twee houdingen die AI een intelligentie toedichten die ze niet heeft. AI begrijpen wordt doorslaggevend om haar goed te gebruiken. Met het idee van de “spiegel” van Shannon Vallor laat deze module zien dat AI niet denkt: ze geeft ons onze data, onze vooroordelen en zelfs onze innerlijke toestand terug. Haar zwakke plekken (hallucinaties, meegaandheid, verwarring) zeggen iets over ons. De les: hoe goed het resultaat is, hangt af van wat we zelf inbrengen.

## LEERDOELEN

01 Begrijpen wat AI is: een algoritme dat automatiseert, geen brein met bedoelingen of bewustzijn.

02 AI zien als een spiegel die onze data, onze vooroordelen, onze verwarring en onze innerlijke toestand van het moment terugkaatst.

03 Kritisch blijven bij drie weerspiegelingen: de hallucinatie, de meegaandheid en het algemene standaardantwoord.

04 Het gesprek verbeteren: vaste context geven, tegenspraak toestaan, de redenering laten uitleggen, uw eigen vragen herlezen.

## DOELGROEP

Iedereen die AI dagelijks gebruikt en er gerichter vragen aan wil leren stellen.

- **Voorkennis:** geen

## VERLOOP VAN DE MODULE

Zelfstandig, met oefeningen die zich aanpassen aan de deelnemer.

1. **Zelfscan**: op 9 dimensies, om de eigen werkwijze in kaart te brengen en gericht te oefenen.
2. **Video van een expert**: van 10 minuten, met 3 denkpauzes.
3. **Praktijksituaties**: 2 eerste situaties, gekozen op basis van de zelfscan, daarna 16 optionele situaties. Bij elk antwoord volgt feedback: het effect ervan en een tip om verder te komen.
4. **Voornemen met datum**: een actie om uit te proberen, door de deelnemer zelf geformuleerd of gekozen uit de voorstellen.
5. **Samenvattingskaart om te downloaden**: kernpunten, vragen, voornemen, persoonlijke notities en checklists.

## EEN VOORBEELD UIT DE PRAKTIJKSITUATIES

Een ontevreden klant heeft Kwame, klantadviseur bij een autoverhuurbedrijf, en zijn collega Farah gemaild. Farah vindt dat Kwame moet antwoorden; Kwame vindt dat Farah het moet doen. Kwame vertelt zijn versie aan de AI-assistent, die hem gelijk geeft. Wat moet Kwame doen?

## TOETSING EN AFRONDING

Drempel: 80%

De score houdt rekening met de antwoorden in de praktijksituaties, het geformuleerde voornemen en, waar van toepassing, aanvullende leeractiviteiten. Voor afronding zijn een voornemen en een score van minstens 80% nodig.

### METHODEN & MODELLEN

- AI als spiegel – Shannon Vallor, The AI Mirror (2024)
- Naar de mond praten door AI (sycophancy) – erkend technisch begrip
- AI toestemming geven om het oneens te zijn – Afthonios-methode

### BRONNEN & REFERENTIES


- Stanford – studie over sycophancy van AI (Science, 2026): modellen geven gebruikers ~49% vaker gelijk dan een mens
- Shannon Vallor – The AI Mirror (2024), hoogleraar AI-ethiek aan de Universiteit van Edinburgh
- Vectara, “Hallucination Leaderboard” (update mei 2026): hallucinatiegraad bij het samenvatten van documenten van 1,8% voor het beste model tot 24,2% voor het minst betrouwbare
- Dhuliawala et al., Findings of ACL (2024) – gestructureerde verificatie en betrouwbaarheid van AI-antwoorden



Een module van Afthonios.com.

Inhoud gecontroleerd op 15 oktober 2026